

Naše masožravé rostliny

V Květeně České republiky jsou uvedeny dvě čeledi masožravých rostlin, a to rosnatkovité – *Droseraceae* (4 druhy) a bublinatkovité – *Lentibulariaceae* (8 druhů).

rosnatkovité

aldrovandka měchýřkatá – *Aldrovanda vesiculosa* L.

rosnatka okrouhloolistá – *Drosera rotundifolia* L.

rosnatka anglická – *Drosera anglica* Huds.

rosnatka prostřední – *Drosera intermedia* Hayne

bublinatkovité

tučnice obecná – *Pinguicula vulgaris* L.

tučnice česká – *Pinguicula bohemica* Krajina

bublinatka obecná – *Utricularia vulgaris* L.

bublinatka jižní – *Utricularia australis* R. Br.

bublinatka menší – *Utricularia minor* L.

bublinatka vícekvětá – *Utricularia bremii* Heer

bublinatka prostřední – *Utricularia intermedia* Hayne

bublinatka bledožlutá – *Utricularia ochroleuca* R. Hartman

Aldrovandka

je vodní bezkořenná rostlina, která je u nás považována za vyhynulou a její současný výskyt na Českolipsku a Třeboňsku je z umělých výsadeb. Jejím výzkumem se dlouhodobě zabývá Lubomír Adamec z Botanického ústavu AV ČR v Třeboni, kde je také sbírka vodních, mokřadních a masožravých rostlin. Aldrovandka je rozšířena od Francie až po Japonsko, v Africe a sv. Austrálii a roste v živinami bohatých teplých sladkovodních nádržích s bahnitým dnem. U nás přezimují jen vrcholové pupeny (turiony), v tropech vegetuje stále a rozmnožuje se i semeny. Pomocí lepkavých chlupů na listech tvoří lapací pasti, do kterých se chytá plankton. Je znám jediný druh tohoto rodu.

Rosnatka

je bylina s listy v růžici. Pro přezimování se tvoří přezimovací pupen uprostřed listové růžice. Roste na rašeliništích, vrchovištích, mokřadech a mokřích pískách. Všechny tři domácí druhy jsou vzácné a ohrožené, především ubýváním vhodných stanovišť- odvodňováním, hlavně v nižších polohách, jsou chráněné. Celkem je známo asi 125 druhů rozšířených hlavně v subtropích jižní polokoule. Naše druhy jsou rozšířené prakticky po celé severní polokouli, rosnatka prostřední zasahuje i na jižní polokouli. Rosnatky loví hmyz pasivně (čekají, až se sám přilepí) pomocí žláznatých chlupů na listech. Poté, co se kořist nalepí na chlupy, se list zavine okolo kořisti a trávicí enzymy rozloží měkký obsah na minerální látky sloužící rostlině k výživě. Suchá chytinová kostra hmyzu je pak odfouknuta větrem, na listu se vytvoří nové žláznaté chlupy a může se přilepit další moucha. Ve starší literatuře je rosnatka uváděna jako rostlina léčivá, její sběr v přírodě je dnes však zakázán.

Tučnice

je bylina s listy v růžici. Pro přezimování se u rostlin mírného pásma tvoří uprostřed odumírající růžice přezimovací pupen – hibernaculum. Tučnice obecná roste na rašeliništích a mokřadech, v nižších polohách mizí kvůli odvodňování vhodných stanovišť. Tučnice česká je endemitem ČR, to znamená, že roste pouze u nás, a to především na tzv. černavách – slatiništích s vývěrem vody bohaté na uhličitán vápenatý. Většina lokalit lidskou činností zanikla (Polabské černavy), ve zbytcích roste kolem Ralska a v Podještědí. Celkem je známo asi 50 druhů tučnic, které jsou rozšířené po celém světě. Tučnice mají na listech žláznaté chlupy, na které se nalepuje hmyz. Přisedlé žlázky na listech potom vylučují trávicí šťávu.

Bublinatka

je u nás zastoupena 6 druhů vodních rostlin, které se vyznačují bezkořennými prýty plovoucími při vodní hladině. Na prýtech našich druhů jsou nitkovité listy. Část listů je přeměněna v lapací měchýřky, jimiž rostliny aktivně nasávají okolní vodu s kořistí. Trávicí enzymy vylučují žlázky uvnitř měchýřků. Bublinatka se rozmnožuje semeny a vrcholovými přezimujícími pupeny – turiony. Bublinatky obecná a jižní bývají zaměňovány, nekvetoucí rostliny se špatně určují. B. obecná je kriticky ohrožená, roste ve stojatých vodách. B. jižní je poměrně rozšířená ve stojatých vodách na celém území. B. menší (kriticky ohrožená) a B. vícekvětá (u nás asi vyhynulá) jsou velmi podobné a rostou v tůňkách rašelinišť a slatinišť v hloubce 0-10 cm. B. prostřední roste v rašelinných vodách v hloubce kolem 13 cm, je kriticky ohrožená. B. bledožlutá roste v rašelinných vodách v hloubce kolem 25 cm, je také kriticky ohrožená. Celkem asi 220 druhů bublinatky je rozšířeno kosmopolitně s převahou v tropech a subtropích.